

OMÓWIENIE KSZTAŁTOWANIA SIĘ WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ MIASTA RYBNIKA NA KONIEC I PÓŁROCZA 2021 ROKU

Wieloletnia prognoza finansowa Miasta Rybnika została przygotowana według wzoru ustalonego rozporządzeniem Ministra Finansów i przyjęta Uchwałą nr 513/XXX/2020 Rady Miasta Rybnika z 17 grudnia 2020 r. Podstawą (bazą waloryzacji) w okresie prognozy jest plan pierwotny budżetu 2021 r. W latach następnych wskaźniki waloryzacji przyjęto z *wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw*. Przyjęcie innych założeń i wskaźników makroekonomicznych od przedstawionych w wytycznych lub niespójnych z tymi założeniami wymaga przedstawienia szczegółowego uzasadnienia takiego postępowania.

Zmiany w prognozie

Zmiany WPF dokonane w I półroczu wynikały z korekt budżetu 2021 roku (dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów) i dotyczyły przede wszystkim:

1. realizowanych wieloletnich przedsięwzięć (zadania bieżące i inwestycyjne), w tym przy udziale środków unijnych,
2. wydatków majątkowych na zadania inne niż określone w pkt 1,
3. wprowadzenia do źródeł finansowania wolnych środków z roku ubiegłego w kwocie 76,5 mln zł oraz przychodów z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, a także z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków - w łącznej kwocie 47,2 mln zł,
4. wykreślenia z budżetu 2021 roku zapotrzebowania na nowe kredyty i pożyczki oraz przeniesienia ostatniej transzy kredytu EBI (77,4 mln zł) na 2022 rok,
5. zabezpieczenia środków na udzielenie pożyczki Związkowi Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego na prefinansowanie ostatnich płatności w wysokości 5% łącznej wartości przyznanego dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na realizowane projekty: *„Łączymy z energią” – montaż instalacji OZE dla budynków mieszkalnych Subregionu Województwa Śląskiego* oraz *„Gminy z dobrą energią” – wymiana urządzeń grzewczych w budynkach mieszkalnych na terenie Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego*.

W stosunku do wersji pierwotnej WPF w okresie prognozy zapotrzebowanie na nowe zadłużenie spadło o 32,8 mln zł, koszty obsługi długu zmniejszyły się o 10,7 mln zł, a nadwyżka operacyjna wzrosła o 11,5 mln zł.

W celu zapewnienia zgodności budżetu miasta na 2021 r. z odpowiadającą mu kolumną w wieloletniej prognozie finansowej, we wszystkich pozycjach, zgodnie ze stanem na 30.06.2021 r., Prezydent Miasta podjął zarządzenie nr 397/2021 z 30.06.2021 r. Zmiany w kolumnie „2021 r.” wynikały z zarządzenia Prezydenta Miasta Rybnika w sprawie zmian w budżecie z 25 czerwca 2021 r. (nr 385/2021) – a więc podjętego już po sesji Rady Miasta (24 czerwca 2021 r.), na której zmieniana była wieloletnia prognoza finansowa.

Kształtowanie się prognozy

Indywidualny wskaźnik zadłużenia w całym okresie prognozy mieści się w ustawowych limitach (powyżej jednego punktu procentowego). Niskie stopy procentowe oraz poziom i struktura zadłużenia wpływają korzystnie na koszty jego obsługi. Należy jednak mieć na uwadze fakt, że zadłużenie – w związku z planowaną realizacją programu inwestycyjnego - będzie wzrastać. W 2017 roku Miasto zaciągnęło pierwszą transzę (80 mln zł) kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, w 2018 roku drugą (także 80 mln zł), a w 2019 roku trzecią (83 mln zł). Cały limit do wykorzystania do 2022 roku wynosi 320,4 mln zł. W związku z przebiegiem wykonania budżetu w pierwszym półroczu pozostała część kredytu (77,4 mln zł) nie zostanie wykorzystana w roku bieżącym - transzę tę przeniesiono na 2022 rok. Istotne jest to, że kredyt ten stanowi tanie źródło finansowania. W związku z czteroletnią karencją w spłacie kredytu, w czerwcu br. spłacono pierwszą ratę z transzy zaciągniętej w 2017 roku. W kolejnych latach kwota rozchodów z tego tytułu będzie systematycznie rosła i sięgać będzie (bez odsetek) 14,7 mln zł. Niskie obecnie stopy procentowe w horyzoncie obsługi kredytu z pewnością będą wzrastać - w kolejnych latach zwiększone koszty z tego tytułu zostały uwzględnione w prognozie.

Z uwagi na wprowadzenie do budżetu wolnych środków z roku ubiegłego oraz przychodów z niewykorzystanych środków wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu, wykreślono w bieżącym roku zapotrzebowanie na nowe kredyty i pożyczki, które było początkowo planowane w kwocie 49,9 mln zł. Jednocześnie zwiększono zapotrzebowanie na finansowanie w latach 2022-2023 o 17,1 mln zł, w związku ze zmianami w wykazie wieloletnich przedsięwzięć.

Duży wpływ na kształtowanie się wieloletniej prognozy finansowej w kolejnych latach będą mieć nie tylko skutki gospodarcze trwającej pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, ale także sytuacja gospodarcza kraju i budżetu państwa oraz kierunki rozwoju, w tym założenia programu „Polski Ład”. Skutki dla JST oraz ubytki w dochodach z tym związane są obecnie trudne do dokładnego oszacowania, ale z całą pewnością będą dla Miasta Rybnika bardzo znaczące. Według oceny skutków regulacji wprowadzone ulgi ustawowe w podatku dochodowym już obniżyły bazę dochodów bieżących o 27,9 mln zł, a założenia do Polskiego Ładu mogą je obniżyć o dalsze 57,8 mln zł. Ewentualna częściowa rekompensata ubytków środkami na inwestycje nie poprawi bilansu budżetu bieżącego, który determinuje możliwości rozwoju Miasta. Zagrożeniem na najbliższe lata pozostają w dalszym ciągu trwające postępowania podatkowe związane ze sporami interpretacyjnymi w zakresie budowli oraz niestabilność i nieprecyzyjność prawa, a także niejednolite orzecznictwo sądów. Niekorzystne rozwiązanie sporów dla Miasta będzie bardzo dużym obciążeniem, zwłaszcza przy ograniczaniu bazy dochodów bieżących JST.

Przyjmowane założenia i kształtowanie się prognozy od lat pozostają niezmiennie, co jest warunkiem stabilności finansowej i zrównoważonego rozwoju, jednak odkładana od lat reforma finansowania samorządów i centralizacja poprzez środki rządowe (dotacje, subwencje) powoduje, że planowanie, nawet w perspektywie kilkuletniej, jest bardzo utrudnione. Miasto ma coraz mniejszy wpływ na własną politykę finansową.

W maju br. agencja Fitch Ratings potwierdziła międzynarodowe długoterminowe ratingi Miasta Rybnika dla zadłużenia w walucie krajowej i zagranicznej na poziomie „BBB+” z perspektywą stabilną. Równocześnie Fitch potwierdził długoterminowy rating krajowy Rybnika na poziomie „AA+(pol)” z perspektywą stabilną.

Warunkiem utrzymania ratingu na takim poziomie, uwzględniając rolę i wpływ organów gminy na politykę finansową, jest odpowiedzialne dostosowanie się do warunków otoczenia.